

BEBEK GYÖRGY SÍRKÖVE

(1371)

A kies Tornamegyében, azon országút mellett, mely Kassát Rozsnyóval köti össze, éjszaki irányban néhány száz méter távolságra egy meredek, kopár sziklahegy tövében fekszik Görgő. Emelkedésen álló templomában a szentély déli falába vörösmárvány sírkő van beépítve, mely daczára magas korának, jól fentartott s csaknem teljesen ép. Magassága: 2,14 m.; szélessége: 1,09 m.; 16 cm. széles kerete a képes mezővel egy magasságban van attól egy keskeny mélyített vonal választja el, rajta a felirat minuskulákkal vésett, kezdetét a bal felső sarkon egy egyenszárú, végein szélesedő kereszt jelöli:

✠ hic · iacet · georgius · bubek · magr · tavern.
regal. | qui · fecit · extruere · ec | clesiam · bte.
virgin · fratribus · heremitis · ord · st · pau | li.
pi · heremite · an · do · M | CCCCXXI.

(Olvasása: Hic iacet Georgius Bubek magister tavernicorum regalium qui fecit extruere ecclesiam beate virginis fratribus heremitis ordinis sancti Pauli primi heremite anno domini MCCCXXI.)

Az évszám – az ezres kivételével – nem fért a keretbe, ez a keret bal felső sarkánál, azzal egy irányban, a képes mezőre van vésvé. Ez évszámra nézve tudósaink között nézeteltérések vannak, holott az, – nem tekintve a sírkő egész compositióját – eredetiben látva, semmi kétséget sem hagy fenn. A három C betű, mely a három százás számjegyet jelenti, azon kori szokás szerint tetején három kör alakú pontozattal is meg van jelölve, de a pontozat a harmadik C felől kissé félre, a negyedik – szintén az előző számjegyek magasságával bíró – L betű felé, mintegy a két számjegy közé vésetett. Ez volt egyik oka, hogy ez évszámot sokan 1421-nek olvasták. A másik ok, azon történeti s oklevelileg bebizonyított tény, hogy az itt elhunyt Bebek György még 1371-en túl tíz évig is élt. De ez anomáliával összeegyeztethető azon eset, hogy Bebek György, ki 1371-ben Gombaszegen zárdát és templomot építtetett a pálosoknak, e kegyeletes tény alkalmával mint vallásos férfiú, halálára is gondol s ezzel egyidejűleg sírkövét is elkészítteti, örök emlékezetül rávéseti kegyeletes adományának emlékét, az évet, melyben az történt; s így a sírkövünkön olvasható évszám nem Bebek György halálának, hanem a gombaszögi zárda s templom alapításának idejét jelöli.

A képes mezőt Bebek György teljes címere tölti be. Ennek leírása következő: jobbra dőlt háromszög pajzsban lebegő patriarcha kereszt, tetejére illesztett hat tollal, melyek közül három-három egy-egy oldalra csüng; sisakdísz: koronás szűz törzse szájával kétoldalt egy-egy farkával fel- s befelé görbülő halat tartva.

A pajzs 1 cm-rel emelkedik ki a mező síkjából, a pajzsalak 15 mm-rel a pajzsból. Erősebb a plastica a sisakdísznél, hol a sisak 8 cm-re domborodik ki az alaptól s ehhez arányítva a sisakdísz s a takarók. E domborodási arányok a mester helyes heraldikai érzékéről tanúskodnak, valamint arról tanúskodik az egész címér, mely úgy egészben, mint részleteiben kifogástalan és korrekt. – A pajzs alakja háromszög, melynek mezejét a szokatlan pajzsalak helyes arányban tölti be. – A patriarcha keresztre tűzött tollak palmalevelekhez hasonlók, bár erősen szimmetrikusok, de hegybe menő végeikkel igazolni látszanak ama gyanítást, hogy e tollforgók a Bebek címérében – melyek később a heraldikusabb strucztoll-forgókká változtak (különösen a Csetnekyek címérében) – eredetileg kakastoll-forgók voltak. A pajzs felső bal sarkára helyezett szép alakú csuporsisakról emelkedik a sisakdísz, mely úgy helyes arányánál, mint plasticus s heraldikailag korrekt kivitelénél fogva egyaránt kifogástalan. A takaró a koronás szűz ruházatából fejlődik ki s kecses redőzetével nagyban emeli az egésznek hatását.

A sírkő alatt nyugvó Bebek György, István lipthói főispán s (1360–62-ig) országbíró fia volt. Három fia között: György tárnokmester volt a legidősebb. Halála éve bizonytalan, okleveles bizonyítékok alapján tudjuk, hogy még 1381-ben életben volt.

(Turul, 1884/4. szám)

(Az eredeti írásmódot és helyesírást megtartottuk.)

A Turul a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság közlönye. A szerk.)

